

Zenta cirkálás tőrte

Hozzáadta: olaf
2005. február 27. Vasárnap 11:21
Utolsó frissítés 2007. augusztus 22. Szerda 10:56

A nagyhatalmak közötti kikiáltásokban hadihajókat állomásoztattak. Feladatuk a kereskedelmi és diplomáciai közlekedésben dolgozó állampolgárok védelme, kivitetszerek, konzulátusok oltalmazása, a világtengerek kikiáltásában missziós feladatok, az ögynevezett lobogómutató volt. Az 1870-es években Kelet-Ázsiában ezeket a feladatokat modern cirkálókat látták el. A Monarchia haditengerészeti vezetői ögy látták, hogy az ország nagyhatalmi státusza és tekintélyének megőrzése megköveteli hasonló hajók építését. Ilyen megfontolások alapján készítették az osztály terveit, amelyek megfeleltek a fent említett feladatoknak.

A cirkálókat építéskor 1895-ben a haditengerészeti parancsnok Maximilian Doublebsky von Sterneck szavaztatta meg. Ennek eredményeként építettek három cirkálót, a Zenta, Aspern, Szigetvár nevű hajókat. Az osztály nevet az elhajóztató, a Zentáról kapták. A cirkálókat Sterneck 1897-ben halála után utóda, Herman von Spaun irányítása alatt készülték el 1899-re. Jellegzetességük az volt, hogy még kisebb vitorlával is ellátták őket. Az alábbi táblázat bemutatja a cirkáló főbb jellemzőit. Gerincfektetés: 1896.08.08 Vízrehozás: 1897.08.18. Szolgálatba állítás: 1899.05.28. Hosszúság 96.8 m Szélesség 11,73 m Merőmagasság 4,4 m Vízszorítás 2543 Meghajtás 8 Yarrow szöntővel és vízcsatlakozással (469 tonnás szonraktárral), közte főgáleges nagyhengeres hajtóműsorral (8584 LE) (8.560 ihp), közte hajócsavar. Sebesség 21.8 cs Hatástávolság 10 csomóval 3500 tengeri mérföld Páncélzat 3.5 cm Parancsnoki torony 3.5 cm Fedélzet 2x2.5 cm Fegyverzete Fő fegyver 12x40 cm gyorstűzelő 3.5 cm Készlet: Skoda Kétféle 8 db 4.77x44 cm Gyorstűzelő 2 db 4.77x33 cm Készlet: Hochkins Gőpfegyver 2 db 8 mm-es M93-as Torpedóvető csatlakozás 2 db 45 cm Legénység 289 fő Az osztrák Zenta, Aspern, Szigetvár készlet: Tengerészeti Arzenál Pálya

Építésük költsége: 4 613 359 korona A Zenta elkészültét után 1899-ben a Távol-Keletre indult. 1900 tavaszán, amikor a Kínában fellángolt a boxer lázadás a cirkáló Japán vizein tartózkodott. Az osztrák-magyar vezető utasította, hogy fusson be a kínai Peiho kikötőbe, ahol szeptember 7-én vetett horgonyt. Ugyanekkor kínai vizekre indult a Kaiserin und Königin Maria Theresia páncélos cirkáló is, amelyet egy hónappal később a Zenta testvérhajója az Aspern, valamint a Kaiserin Elisabeth cirkáló kitért. Az ögy kialakított hajóraj parancsnoka gróf Rudolf Montecuccoli ellentengernagy lett. A Zenta a monarchia diplomáciai szerveinek és állampolgárainak védelmére Pekingbe indította partraszállás céljára, amely június 3-án a német közlekedési parancsnok minden rendelkezésére állított erőt Pekingbe indult a nehéz helyzetben lévő brit kivitetszerek segítésére. A felmentő sereg mintegy 3000 emberrel állt. A Zenta cirkáló parancsnoka a nemzetközi erők rendelkezésére bocsátott hirtelen tájékozott, annak kezelésével. A boxerek az első szeptember 11-én került sor. Ettől kezdve folyamatosan harcban álltak velük, akiket a kínai hadsereg reguláris csapatai is támadtak. Seymour altengernagynak a hatalmas tőrler ellen meg kellett hátrátnia. Elfoglalták Hsiku erődöt, ahol védelemre rendelkeztek be. Itt vették be az erőt, amellyel 16 000 főre duzzadt seregük. A boxerek június 17-én a Taku erődöt a kínai kezdték az elte fekvő Pehio-árbajban horgonyzó hajókat. A viszonzták a támadást, majd megkezdtek az erőt ostromot. Miután a hajóerő elhallgatott Taku erődöt sikerült egy rohammal bevenni azt. Ekkor a kínai kormány nyáltan is a boxerek oldalára állt és felszállította az európaiakat, hogy 24 órán belül hagyják el Pekinget. A határidő lejártát az utcán meggyilkolták Kettler német kitért. Erre Seymour altengernagy megindította az időképben erőt tőrrel felduzzadt csapatait az ostromzár alá vett diplomáciai testületek, épületek felszabadítására. Július 14-én elfoglalták Tiencsint. Augusztus 2-én indult el az időképben 16 000 főre duzzadt sereg Peking felé. A kínaiak elkeseredett és szávas védekezésére ellenére augusztus 24-én elfoglalták Pekinget. A Peking körüli harcokban esett el a Zenta parancsnoka, Von Thomann fregattkapitány. A ögy osztrák-magyar hadihajóerő összesen 500 fő vett részt a partraszállás céljára cirkálóknak tagjaikat ezekben a harcokban. A harcok Peking bevétele után még napig tartottak. A hajók a tőrli hónapokra tőrli kikötőbe vonultak. A császári királyi kitért meglátogatta Sziámot, Japánt, Sanghajt és a Jangce-kiang folyón hajóztak. A Zenta és a Kaiserin Elisabeth 1901. június 22-én kaptak utasítást a hazatérésre. Az osztrák-magyar egységeknek a harcokban mutatott kimagasló teljesítménye arra indította a császárt, hogy a közte hajó hazatérésükre tőrli díjazást gróf Montecuccoli ellentengernagyhoz a kitért szüveg: Miután a Zenta és a Kaiserin Elisabeth hazai vizekre érkezett, ártalmat tőrli el, hogy ártalmat, hajóparancsnokoknak és a tőrli ugyanögy, mint hajóerő teljes szemlézetének, amiért Kelet-Ázsiában nehéz és rendkívül kitért állományok kitért infeldozásan és kitértettek, kifejezhetem kiérdemelt hájimat és kitért netemet. Fogadják szávből a kitért jász-vásinságot szer hazatérésükkor. Ferenc József. 1902-1903 kitért a Zenta cirkáló Dál-Afrika és Dál-Amerika partjainál hajóztak. A 1904-1914 kitért a hajó cirkáló flotta I. cirkáló osztályához volt beosztva. Ebben a beosztásban a hadizenet. 1914-ben az első világháború kitörése után a cirkáló Cattarba vezényelték. Miután augusztus 6-án Montenegro határát a Monarchiainak. A Lovcen térségben a kitért a cattar kikötő és a kikötő építésére augusztus 6-án Augusztus 8-án a Zenta és a Szigetvár cirkálókat; az Uskoke rombolás és a 72F torpedónaszád bombázta Antivari erődét és a vasutat. Augusztus 10-én a Szigetvár cirkáló, a Streiter rombolás és a 64F torpedónaszád befutott Antivariba. Ott a hadikitért bejelentették, hogy a kikötőt blokkád alá vették. A blokkádot felváltva a Zenta, Szigetvár cirkáló; az Ulan, a Streiter, az Uskoke rombolás; a 64F, 68F, 72F torpedónaszádok látták el. A Augusztus 16-án Montenegro blokkádját a Zenta és az Ulan rombolás látta el. 7 óra 46 perckor dél-délnyugaton füstöltek. Erre kitért parancsnok Paul Pachner fregattkapitány a hajókat megfordította, és a lehető legnagyobb erőt a hazai kikötő felé indultak. 8 óra 25 perckor északon is füstöltek pillantottak meg. Ekkorra biztosan állt, hogy a francia

Földközi-tengeri flotta egységeivel találkoztak. A franciák két csoportra szakadva próbálták a cirkálást harafogászárnival, az elvágni a hajás átját a biztonságos kikötés felé. A Streiter rombolás, amelyik reggel 7 órakor az őrt futott ki Cattarás-ből, hogy átvegye a szolgáltatást az Ulan rombolástól. 8 óra körül pillantotta meg a blokádszolgáltatást ellátó két hajást. Fél 9 elűt azonban délre felé a tőlbb hajást vett észre. Erre irányt veltőztetett az hazafelé átját. Az Ulan rombolás utasátst kapott Pachner fregatkapitánytól, hogy tártájat az őt fusson be a cattarás kikötésbe. Ezt a feladatot a rombolás kapitánya tártátelese teljesítette. 10 óra körül érte ellenséges társban befutott a Cattarás-ből. A Zenta északkeletnek fordult hogy minél közelebb kerélt a parthoz. Ezzel egyrészt megnehezítette ellenségeknek a hajás beállítását, másrészt a feltehetőleg elsőlyedő hajás legénységének nagyobb esélye volt menekülni. A blokádtártakat a francia főparancsnoki osztag vezette (Courbet az a Jurien de la Graviere csatahajás) ezeket a 11 egységbe állította két csatahajás-raj az 4 páncélos cirkálást követte, az 1. könnnyű osztaglyb. Ezeket hajáskat három rombolás osztagly kösörte. A briteket Troubridge admirális 4 cirkálástval az 8 rombolástval köpviselte. A franciák, miután 12 km-re megkötelték a Zentát két elője köldött tártássel felszáttották, hogy álljon meg adja meg magát. Válaszul a cirkálást átrocán megjelent a kis lobogásd-sz az a selyem d-szlobogás. Ezzel jelezve, hogy nem adja meg magát, hanem felveszi az egyenlőtlen közdelmet. A harc 8 óra 40 perckor kezdődött. Az ellenséges jgyájval messzebbre hordtak, mint a cirkálást. Az ellenséges máj 12 km-es tártáigb megkezdte a tártá. 8 óra 50 perckor az őrt a Zentát az első találjat. Miután a tártáig 10 km aláj csákkent a Zenta is megkezdte a tártá. ellenségre. Hamarosan egy jgyáj sikerült találjat eltöpte a hajás gáztvezetékét az az meg állt. A franciák állstázt állást az hásiesen vödekezé cirkálástn hatalmas pusztátst vögzett. Hamarosan öket kapott a vözvonat alatt az s kezdett. 9 óra 20 perckor hangzott el a hajást elhagyni parancs az a slyedő hajás az utolsá pillanatig harcolva lengő tártával merült el a hullámsra. A Zenta övegei is örtök el találjatokat. A Condorcet-n két 24 cm-es öveget, a Justice-on egy 19 cm-es öveget öttek ki. A francia hajás had a Zenta elsőlyedőse utáj hazafelé indult. Májg tisztázatlan, hogy miört nem mentették ki a hajásttötteket a vözből, akik tőlbb órai ószás utáj Castellastuanáj öpartot. Ott montenegrás hadifogsáiba kerélték. A Zenta 324 fő's legénységéből 150-en maradtak öletben. Száztalárányokat özve a teljes szemölyzet 54%-a halt hási halált. Az öletben maradt fogsáigb 1916, január 15-ön szabadultak, miután Montenegro megadta magát az osztrák-magyar hadak nyomására. A 81T torpedónaszád vitte öket Páába, ahova január 23-án örtöztek meg. A háboró első tengeri csatája megmutatta az Antantnak, hogy milyen fájbá faragták az osztrák-magyar haditengerészeket. A háboró kezdetön a szakörtök a császári ös királyi haditengerészetet örtök. Ez az ötkötet azonban örtökeltette, hogy kemény ellenállás vör a monarchia partvidék ellen támadkra. A háboró folyamán bebizonyosodott, hogy tudunk meglepetéseket okozni az ellenségeknek. Arra viszont senki sem számított, hogy ez a flotta a tártábszártst öleré ellenöre, nem csak hogy nem hártá meg a tengeren, hanem gyakorlatilag az egész Adriát ellenőrtö alatt tartotta. Ezt köszátnhetjük azoknak a övtelen hástöknek (nemzetiségétől fággetlenül) akik most a tenger fenékön alusszák örtök ölmukat. B%KE

PORAIKRA! Irodalom:

- Bak József et al: Hadihajás; Zrt-nyi kiadás 1984.
- Csonkarti Károly: A Zenta cirkálástval kezdődött; Mára kiadás 1986.
- Csonkarti Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészete; Kossuth kiadás 2001.
- Csonkarti Károly: Császári ös királyi hadihajás; Hajja & Fiai kiadás 2002.
- Kiss Csaba: A Császári ös Királyi flotta közirat
- Kráml Mihály A Császári ös Királyi haditengerészet ös Magyarország; Propannonia Kiadás 2004.
- Merényi-Metzger Gábor: A Zenta cirkálást legénység 1914. augusztus 16-án I. ös;
- Haditechnika 2004/3 56-57 o.
- Nagy Miklós Mihály: Boldog bökédök haditengerészei; Kornötás kiadás 2003.
- Duna Televízió: A monarchia hajásroncsai; dokumentumfilm 2004.

Á